

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četr leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah in petitu. Za več kratko naročilo s primernim popustom Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Iz razprave o izjavi dr. a. Koerberja.

II.

Govor posl. J. Biankinija v seji zbornice poslancev dne 7. novembra 1902.

(Zvišetek.)

In vse to se dogaja v Avstriji, med tem ko se v Italiji v »Mattinu«, ki je, kakor se govori, inspiriran od ministra za zunanje stvari, Prinettijs, olžaljuje neuljudnost du najkakega dvora in — to so njegove lastne besede — »dell' Austria birbatica«, to se pravi: lopovske Avstrije. (Živahni mej-klici. — Poslanec Verzegnassi: To ni slabo mišljeno: Birbatica!) Gotovo, kaj takega ne boste dovoljevali. Ali čuli boste še nekaj več.

In vse to se dogaja v Avstriji, mej tem ko v Italiji časopis »Il Don Marzio« imenuje Avstrijo uzurpatorja Balkana (Čujte!) ter žuga z najskrajnejimi sredstvi.

In vse to se dogaja v Avstriji, mej tem ko v Italiji »Il popolo Romano« pozivlja očitajno Italijo in italijansko prebivalstvo, naj nabirata denar za »Lega Nazionale«, da se italijanstvo — to so njegove lastne besede — v Dalmaciji vzdrži živo. (Živahni mej-klici in pohvala.)

In vse to se dogaja v Avstriji, mej tem ko v Italiji »La Capitale« piše, da treba Dalmacijo osvoboditi za Italijo po neizdatnej propagandi. (Čujte!)

In vse to se dogaja v Avstriji, mej tem ko v Italiji, na dvorišču rimskega vseučilišča še danes stoji kamenita plošča Oberdanu na čast z napisom, ki pomenja krvavo razpaljenje za našega monarha in kateri napis je sestavil pesnik Carducci. (Živahni mej-klici.)

In vse to se dogaja v Avstriji, mej tem ko v Italiji . . . ali, gospoda moja, jaz bi ne zvršil tako hitro, ako bi se hotel še podrobneje baviti s temi sramotnimi dogodki. Jaz pravim le toliko: potrpežljivost nas Hrvatov in Slovencev je izčrpana in vlada igra posebno v Dalmaciji nevarno igro. Taki nevarni igri mora napraviti konec prihodnje zasedanje deželnega zbora v Dalmaciji, in če bi imeli tudi posebi po najskrajnejih sredstvih. (Pritrjevanje. — Mej-klici in pohvala.) Ker smo najgloblje prepričani, da je to abnormalno stanje na adrijanskem obrežju ustvarila in je vzdržuje le krivična politika vlade nasproti Hrvatom in Slovincem ter proti

našim jezikovnim pravicam, — je torej avstrijska vlada sama največa opora irredentizmu, kakor je tudi ona vzrok vsemu našemu trpljenju in naši nesreči. (Pritrjevanje.)

Gospoda moja! Prišlo je tako daleč, da ga za nas Hrvate in Slovence na obali adrijanskega ni nobenega izhoda več, niti nimamo več izgubljati časa. Ali mora abnormalno stanje kmalu nehati vsled radikalne spremembe vladne politike, ali moramo mi najti druga sredstva in poti, in če bi bile tudi najobupnejše, da rešimo svojo narodno ekzistenso. (Pohvala.) Grešni kvijetizem avstrijske vlade je za nas že nevaren in usodepoln. (Pritrjevanje.)

Gospoda moja! Sedaj moram zaključiti! Ali v pričo vseh težkih navedenih dejstev hočem ob zaključku staviti nekoliko vprašanj do njegove ekscelence gospoda ministerskega predsednika.

Ali ne smatra gospod ministerski predsednik kakor jako umestno, da se jezikovno vprašanje na jugu monarhije uravna? (Mej-klici: Skrajni čas je!)

Kdo ga ovira vsaj v Dalmaciji takoj uvesti hrvatski uradni jezik, kakor to zahteva deželni zbor že mnogo let? (Pritrjevanje.)

Kdo mu brani, da bi z energično roko odklanjal umešavanje italijanske irredente v notranja vprašanja južnih pokrajin in da bi s pravično politiko napravil konec nesramni agitaciji, nesramni in predrzi agitaciji, ki ne bi bila dovoljena niti med najsovražnejimi si državami, kamo li v državah, ki so v zvezi med seboj? (Živahno prittrjevanje.)

Visoka zbornica! Njegova ekscelence gospod ministerski predsednik najbrže ne odgovori — meni bi bilo ljubo, ako se motim — na ta vprašanja, istotako ne kakor njegova ekscelence gospod minister za zunanje stvari, grof Goluchowski, ki se more po svojem kolosalnem triumfu v stvari zavoda sv. Jeronima (Živahna veselost) odčitati z novim veseljem levorvencem italijanske irredente na obalah morja Adrijanskega. (Prav dobro.)

Na ta vprašanja pa odgovarjajo že danes ogorčeni Hrvati in Slovinci ob Adriji z obupnim vnebovpijočim vsklikom: Mi smo izdani v tej državi! Za našo nitu ne varnosti, ne pravičnosti! (Živahna pohvala.)

Naj bi ta obupni klic dospel vsaj do vzhodnega prestola, kjer menimo videti še zadnje rešilno sidro. (Živahna pohvala in ploskanje. — Govorniku so čestitali.)

častnika. — — — — —

Minul je kratek mrak južnoafriške ravnine in nastopila je tema. Vsakemu drugemu človeku bi bilo tesno okolu erca, a dragonci, oaih 15 dragoncev z dvema častnikoma, so bili že v slabejih položajih. Z umikanjem daeva jih je sicer vedno bolj navdajal demir in kar jih je najbolj težilo, bilo je to, da so kakor so bili sami opazili, Buri pozorni nanje in da jim morda sovražnik sledi v mnogo večem številu. A utrujenost je toliko zmučila njih duh branila jim misliti ter jih ob jednom telesno oslabilo tako, da niso mogli več gibati niti s prstom.

Eden konj je kar nsenkrat zaprhal ter obrnil glavo na stran. Njegov jahač se je vztramil ter ustavil konja. Oni, ki so jahali za njim, nategnili so uzde in tovariši pred njimi so sterilno ravno tako. Četeca bila je tiha kolikor možno in s čudnim čutom, ki jih je utrujal daševno in telesno so se vpraševali: »Bomo li vendar videli nevidnega sovražnika?«

Odgovor jim je istotako samo plaval v zraku. Bili so v zagati in zadnje moči so jim pojemale.

Politični pregled.

V Trstu, 20. novembra 1902.

Slovensko-hrvatska delegacija na Dunaju »Slovenec« brzojavljajo z Dunaja, da sta »Slovanski centum« in »Slovensko-hrvatski klub«, ki sta se fuzijonirala, vsprejela skupno ime »Slovanska zveza«. Ali naj se nam ne zameri naša odkritosrčnost: slovansko ime kluba samo ne zadošča! Slovanski morajo biti cilji in taktika! V to pa, da postane naša politika res slovanska, trebalo bi tolike spremembe toliko v taktiki, kolikor v takozvanih »načelih«, bi trebalo takih dejanj in manifestacij, da ne verujemo, da ostajamo ne- verni Tomszi!

Občinske volitve v Gradcu. Včeraj je volil tretji razred. Treba bo ožje volitve, ki se bo vršila v petek. V ožjo volitev je prišlo pet kandidatov nemške ljudske stranke in pet kandidatov soc. demokratov, mej njimi dosejanja soc. demokratična obč. zastopnika Pengratz in Resel. Kandidat nemške ljudske stranke vrtnar Wiedner je izvoljen, ker so ga podpirali tudi kršč. socialisti. Ostali kandidati ljudske stranke so dobili 1374 do 1081 glasov, socialni demokratje 1365 do 1274 glasov, krščanski socialisti 336 do 293 glasov. Krščanski socialisti so dali svojim volilem za ožjo volitev svobodne roke.

O položaju. Do miru med narodi ne more priti, ker Nemci absolutno nočejo, da pride. Mir med narodi je mogoč le ob mejsebojni vznosljivosti in ob spoštovanju pravic drug drugega. Če pa je eden oblastno gori, drugi pa spodaj niti dihati ne more — to razmerje je zasramovanje pojma miru. Nemci pa hočejo biti gori, in ta njihova volja uničuje vse predpostavke za mir. Objestnost in domišljavost nemških politikov se je že razvila do blaznosti. Včerajšnja »Neue Freie Presse« n. pr. pravi, da že to samo, ako Nemci sploh grede na konferenco (tudi če ne dovolijo potem ničesar), pomenja veliko odjenljivost od njih strani . . . Po takih izjavah, v katerih se zrcali že bolno duševno stanje politikujočih Nemcev, naj ne vprašuje nikdo več: kdo je kriv, da ne more pa ne more priti do nikakega pomirjenja?!

Kriv pa je tudi tisti, ki je se svojim postopanjem nasproti Nemcem pripomogel, da je mišljenje Nemcev postalo tako bolno napete. To so avstrijske vlade, a ne najmanjše Koerberjeva. Taktika avstrijskih vlad je bila vedno taka, da so naravnost podžigale ob-

Zopet je zaprhal eden konj dragoncev; menili so na to čuti odgovor drugega konja v daljavi. Ako je kateri dragoncev, ki je menil čuti prhanje konja v dalji, razodel to svojemu tovarišu skrivnostno, kar je čul, ga je tovariš čudno vprašal: kje? — pa mu prvi ni mogel povedati: ali na desni, ali na levi strani, spredaj ali zadaj?! Večkrat so vsi postali na mestu ter posluhali. Ko pa ni bilo ničesar čuti in ni nikdo mogel za gotovo trditi, da bi bil čul prhanje drugega konja v dalji, jahali so zopet v temno noč naprej.

Zopet so tavalili kake četrt ure naprej v temi.

Naenkrat sta se oba častnika, ki sta bila na čelu, ustavila, stezala vratova svoja in poslušala.

»Menite morda tudi vi, da...?«, je vprašal jeden njiju pritisenim glasom.

»Kaj je? — Jaz ne vidim ničesar.«

»Morda se mi je samo pozdevalo nekaj, že od jutra sem se ne čutim posebno dobro, mejtem...«

»Morda vendar niste bolni, Stepens?«
Praševala in odgovarjala sta si častnika tiho jeden drugemu, da ne bi vzbudila možva

jestnost v nemških vrstah; posebno pa se je g. Koerber postavil naravnost v službo nemških politikov, kakor — mej drugim — pričajo tudi njegove temeljne poteze. Vse njegovo mišljenje je bilo vedno naperjeno v to, da bi obranjal nemške politike pri dobrem humorju. Ustrezal je vsaki njihovi muhi, njim na ljubo briskiral vse druge stranke in tako postal polagoma njihov — ujetnik, katerega ne izpuste več. O vezeh, ki se pletejo od vlade do nemških skupin, pričra dogodbica, ki jo pripoveduje dunajski poročevalec »Politike«.

Po zadnjem govoru dr. a. Koerberja v jezikovni debati so bili nemški žurnalisti pozvani na visoko vlado, kjer so dobili nalogo, naj bodo z govorom Koerberjevim nezadovoljniji in naj ga kritikujejo. Dopisnik nekega praškega nemškega lista pa se je bil nekoliko preveč zaletel in je prehudo zdela Koerberja. Zato so ga zopet pozvali na vlado, kjer so mu dali ukor, češ, da tako ostro vendar ni bila mišljena ona parola! Tako ostro da se ne sme, ker sicer da bi se nemško občinstvo preveč navadilo na take napade.

Ali ni poučna ta dogodbica? Nemški žurnalisti vsprejemajo direktivo od Koerberjeve vlade za — fingirane napade na vlado! Bolj intimnih odnošajev med vlado in novinarji si ni možno misliti. Namen fingirani nezadovoljnosti Nemcev s Koerberjem je bil ta, da bi — to je vendar očitno — zaveli Čehi v zadovoljnost s Koerberjem.

Poskus je bil gotovo dobro mišljen, ali da bi dosegel tak uspeh, za to je bil vendar preneroden, kajti v to bi morali biti Čehi veliko slaběji politiki nego so... Ako vlada na tak način moralno podkrepilja pozicijo ene prepirajočih se strank, kako naj ne bo ta stranka objestna, kako naj v njej vskljuje dispozičija za odjenljivost?

Konkretnega ne čitamo danes ničesar o stanju krize. Iz poročil dobivamo le utis, da so se tudi med optimisti naše dokaj ohladile, da bi sploh prišlo do spravne konferencie.

Vlada da intenzivno nadaljuje se svojimi poskusi, da bi ugradila pot spravnim konferencam.

Vsakako pa da mora skoro priti do odločitve v tem pogledu.

Ako se izjalove tudi ti poskusi, bo jasno, da je g. Koerber popolnoma ponesrečil se svojo misljo.

in da se ne bi tudi tega poslednjega polastila slutnja. Kar hkratu je častnik Stepens vskliknil:

»Menim, da se tam spredaj nekaj premika, Kenedy.«

Na to je bilo čuti, kako se napejata petelina dveh samokrečev; častnika sta obrnila čevi pred se v steno, a stareji častnik je zaklical polglasno: »Torej, kedo je tu?!«

Ni bilo čuti nobenega odgovora. Ko je častnik vnovič ponovil vprašanje ter dostavil da bo streljal, navstalo je neko žumenje v bližnjem grmovju in neki tresoč glas je govoril:

»O dobri stric, ne streljati revnega črnega zamorca.«

»Človek, pridi sem!«

»Ne streljati!«, je moledeval tresoč glas in častnika sta menila, da čujeta šklepetanje z zobmi.

»Sem, ako ne, bomo streljali!«

Bilo je, kakor da senca raste iz tal; tik, prav tikom konj, tako, da sta ona kar odskočila.

»Ne preblizo, človek!«

Možstvo, dragonci so se približali častni-

P O D L I S T E K

12

Konec enega polka.

Po Jansonu poslovenil Leopold Modic ml.

Opravljali so službo tudi tu. V slabih, brezbarvnih uniformah, za katere ne bi niti berač ne zmenjal svoje obleke, potili so se zopet po dnevu in zmrazovali v nočeh! Opravljali so mnogo več službe nego drugi; bili so vedno na pregledih; tolkli se od jutra do večera: trpeli več lakote nego so bili siti; povsodi se nahajali, kjer je bilo deliti in prejemati udarce — povsod so bili. Bili so utrjeni v vsem, hripavi; posmehovali so se vsaki nevarnosti ter se igrali s smrtjo. In ker so bili poznani kakor neustrašljivi, pošiljali so jih vedno na najnevarnejša pota. Sovražnika pa dosedaj še niso videli od blizu. Da pa so bili vendar v njegovi bližini, pričalo je njih število. Konec temu je bil, da so jih, kolikor jih je še ostalo od dragonskega polka, porazdelili v četice, vodjene od častnikov; raztrošeni so bili na vse strani.

Bilo je onih petnajst dragoncev, kateri so bili v začetku omenjeni, ki so se vračali z daljnega pregleda, in sta jih vodila dva

Za uravnava jezikovnega vprašanja v Avstriji. — Z ozirom na sedanja krčevita prizadevanja, da bi parlament pri-vedel do dela, izvaja neki jugoslovanski poslanec v dunajski »Information«, da v ta namen je prva potreba ta, da se prizadete stranke sporazumejo glede uravnave jezikovnega vprašanja. Pisec se izreka za uravnava potom zakona. Ali glede zakonodajnih zastopov, ki naj bi izvršili uravnava, grede mnenja jako navskriž. Čehi so za deželne zbore, Nemci za državni zbor. Poleg tega pa se — pravi pisec — vedno govori le o uravnavi na Češkem in Moravskem, kakor da ni tudi drugih plemen, kateri isto tako potrebujejo jezikovne uravnave!! Za Jugoslovane bi bila uravnava — tako nadaljuje — po deželnih zborih naravnost usodepolna. Za nedogledne čase bi bili izročeni sovražnikom na milost in nemilost. Naša narodnost bi na številu in razširjenju trpela nepopravljivo škodo. To naj pomislijo naši krvni bratje Čehi in oni ne smejo že v interesu lastnega naroda podcenjati usode svojih soplemenjakov na jugu! Jugoslovanski poslanec svetuje torej, naj se ustvari državni okvirni zakon. To bi bil po njegovem mnenju načrt, ki bi zblížal obe načeli: tu državni zbor, tu deželni zbori. Takov način uravnave bi jednako pošteval češko in nemško stališče, ker bi se o jezikovnem vprašanju razpravljalo v državnem in deželnih zborih, kakor zahteva ravno zakon, ki naj bo za okvir za vse dežele. S tem bi imela tudi ostala plemena ta dobiček, da bi tudi zanje prišlo do toli potrebne uravnave jezikovnega vprašanja. — Zahteva po okvirnem državnem zakonu ni nova. In ker je nedavno temu tudi praška »Politika« priobčila takov paragrafirani zakon, sodi jugoslovanski poslanec, da se tudi češki krogi počasi bližajo takemu načinu uravnave.

Iz ogrske zbornice. Ogrska poslanska zbornica je v večerajnji seji nadaljevala razpravo o proračunskem provizoriju. — Ministrski predsednik Szell je imel dolg govor, v katerem je med drugim izjavil, da bo vlada odločno nastopala proti protina-djarski agitaciji na južnem Ogrskem in osobito proti pangermanski struji, katera da je zelo nevarna. On da bo odločno nastopal, da jo zatre s pomočjo administrativnih odredob. Govor o trgovinskih pododbah je izjavil, da nihče ne ve, kaj ukrenejo razne države. Niti da ni gotovo, da-li Avstro-ogr-ska odpove trgovinske pogodbe.

(Piehler: Pogodba z Italijo se mora odpovedati.) Na ta mej-kle je odgovoril Szell, da to ni potrebno ter da se bo vlada ravnila po interesih države. (Protesti na skrajni levici.) — Izjavil je nadalje, da bo skrbel za to, da se razmere z Avstrijo deflaktivno urede. Carinska zveza da ne zapade prihod-nje leto, marveč l. 1907. Kar se tiče vinske klavzule z Italijo, je povdarjal govornik, da je že v minelem poletju izjavil, da se ta klavzula ne ponovi v novi pogodbi; to obljubo da hoče tudi držati. Ministerski predsednik je dodal, da bi se moglo iti v tej stvari še dalje in zahtevati, da se klavzula odpravi že prihodnje leto. Tudi o tem vprašanju da se bo razpravljalo o pogajanjih za nove pogodbe. Vskakor pa da bo vlada v vsakem slučaju varovala koristi ogrskih vi-nogradnikov.

koma ter obstopili v polukrogu tujca, kate-rega postavo so le s težavo razločevali.

»Odkod in kam?«, je vprašal častnik ne-znanega.

Častnik govoril je še vedno z politihim glasom ter je tujcu, v katerem je končno spoznal kafru-zamorea, nastavljal samokres na prsa.

»Ne bodi hud, dobri stric! O, dobri stric, jako dobri stric.« Zamorec se je mej-tem približal, da bi poljubil častniku nogo.

»Proč od tu, odgovori mi na vprašanja!«

Zamorec je skočil nazaj, se zravnal drzno po konec ter ob jednem premenil svoj glas, ter odgovoril zaničljivo:

»Prinašam pozdrav strica Van Ratha in Vam imam povedati, da so stric-častnik in vojaki ujeti.«

»Človek, kaj klepetaš pri vragu? Stric Van Rath, kedo je to?«

»Njegovi vojaki pravijo, stric Fieldkor-net«, je dodal zamorec.

»In kje je?«

Zamorec se je potuhnil kakor tepen pes in mrmral tiho:

»... vsi vojaki ujeti.«

(Pride še.)

Kriza v Srbiji. Cincar Markovićev kabinet se je sinoči sestavil. Isti se bo nagibal bolj na konservativno stran in se najod-ložneje postavi v bran vsem ekstremnim tendencam notranje in vnanje politike. Mini-sterstvo stori vse, kar je v njegovih močeh, da vzdrži prijateljske razmere z drugimi drža-vami, posebno pa z Rusijo. Markovićev ka-binet razpusti v kratkem skupščino in razpiše nove volitve, ker se nadeja, da bo vsled spora v radikalni stranki nova skupščina imela povsem novo lice. Nova vlada da na-meruje tudi odpraviti senat. General Marko-vič se je odlikoval v srbsko turški vojni l. 1876. in v bolgarsko-srbski. Zasedanje skup-ščine se odgodi za dva meseca.

Novi kabinet je sestavljen tako-le: Predsedništvo: General Cincar Marković (nevtralec); vnanje stvari: podpikovnik Vasa Antonić (nevtralen); vojsko: general Milan Pavlovič (nevtralen); notranje stvari: Velimir Teodorović (zmeren radikalec); fi-nance: Milovan Mariaković (zmeren radikalec); javna dela: Pavel Denić (liberalec); poljedelstvo: Ljubimir Novaković (zmeren radikalec); nauk: Luka Lazarović (zmeren radikalec).

Rusija in Romunija. O priliki, ko je došel romunski kralj Karol v Bolgarijo, v obiske h knezu Ferdinandu, izmenjali sti se med kraljem Karolom in ruskim carjem Ni-kolajem brzojavki, ki potrjujejo mnenje — navstalo o tem prihodu romunskega kralja na Bolgarsko —, da se je namreč v romunski vnanji politiki izvršila neka sprememba, vsled katere se je Romunija nekoliko približala Rusiji in njenim zaveznikom.

Kralj Karol je brzojavil carju Nikolaju iz Plevne:

»Nahajajoči se na bojnem polju pri Plevni, spominjam se globokim ganotjem ne-pozabnega časa, ko sem se nahajal na strani carja Aleksandra, vzvišenega deda Vašega Veličanstva, in dan za dnem delil žnjim do-godke znamenitih bojev, ki so bili kronani po sijajni zmagi dne 28. novembra. Danes sem v dokaz svojih hvaležnih čustev položil venec na grob hrabrih ruskih vojakov, ka-tere sem imel čast imeti pod svojim povelj-stvom. Veseli me, da morem o tej slovesni priliki ponoviti Vašemu Veličanstvu zadržilo svojih živahnih simpatij in svojega odkrito-srčnega nagujenja.

Karol.

Car Nikolaj je na to brzojavko odgovo-ril iz Livadije:

»Jaz sem po čustvih, ki mi jih je Vaše Veličanstvo blagovolilo izreči o priliki obiska bojnega polja pri Plevni, globoko ganjen in jaz znam iz globine svojega srca ceniti po-čestčenje, ki je je Vaše Veličanstvo izkazalo žrtvam junških bojev, ki so dobo pobratim-stva ruske in romunske armade kronali z neizbrisno slavo. Prosim Vaše Veličanstvo, da vsprejmete mojo zahvalo in iskreno zat-rdilo mojega srčnega in neizpremenljivega nagujenja.

Nikolaj.

Tržaške vesti.

Pred c. kr. izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Kopru so napravili minoli teden skušnjo sposobljenosti za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom sledeči gospodje učitelji: Plesničar Pavel in Rojce Jakob z odliko; z dobrim vspehom: Furlan Martin, Koch Izidor, Kosovel Ra-fael, Ferdinand pl. Kleinmayr, Orel Ri-hard.

Za hrvatske ljudske šole pa g. F. Ma-račić in gg. Josip Blažič in Anton Flego.

Prepir radi laške univerze. Te dni se tržaški »Piccolo« in rimska »Tribuna« pripravata radi »bodoče« italijanske univerze v — Trstu.

»Tribuna« je namreč prišla na dan s pred-logom, naj bi Italijani odnehali od te zahteve in naj bi zahtevali, da se bodoča laška univerza razdeli na tri mesta: jedna fakulteta naj bi bila v Trstu, jedna v Tridentu in jedna v Zadru.

»Piccolo« pa se temu predlogu odločno upira in zahteva, naj bi se vsa univerza usta-novila v Trstu, ker da v tem soglašajo vsi avstrijski Italijani, kateri smatrajo Trst svo-jim središčem. Ravno v tej argumentaciji, da namreč vsi avstrijski Italijani zahtevajo uni-verzo v Trstu, se je »Piccolo« menda glo-boko urezal. Javnega spora pač še ni dosedaj med Italijani radi vprašanja: kje naj bo laška univerza — in sicer radi tega ne, ker no-čejo s takim prepričanjem škodovati stvari; ali znano je tudi, da Trentinci goje skrivno željo,

naj bi bila univerza v Tridentu! Za sedaj seveda ne kaže Trentincem pripraviti se s Tržačani radi univerze. Čemu neki? Saj ven-dar ni odvisno od tržaških Lahov, kje se ustanovi laška univerza, ako se sploh usta-novi! Tridentinci vedo dobro, da bi imeli na svoji strani vlado in to jim je dovolj. — Javno nastopajo za Trst, da se ne zamerijo Tržačanom, tajno pa se že pogode z vlado, ako bo treba... če vprašanje italijanske uni-verze sploh kedaj stopi v aktuvelen stadij.

Po našem mnenju ravno članek v »Tri-buna« dokazuje, da niso vsi avstrijski Itali-jani tako navdušeni za laško univerzo v Trstu, kakor bi to ravno »Piccolo« rad dokazal.

Kdo je pisal članek v »Tribuna«? Ita-lijani iz Italije ne, ker ako so že avstrijski Italijani »tako složni«, čemu bi potem njih prijatelj v Italiji skušal zanesti med nje ne-slogo?! Pisati je moral bržkone kdo, ki je sam interesiran na tem, da bi univerza ne bila v Trstu! In to je gotovo kak odličien tridentinski Italijan!

Tridentinci se, kakor rečeno, nočejo za-meriti Tržačanom in zato ne pišejo takih predlogov v svojih domačih listih. Radi tega se zatekajo v druge — rimske liste. Ali naj že pišejo v ta ali drugi list, vendar je to znamenje, ki kaže, da za sedaj še tajno neso-glasje med Tržačani in Trentinci radi uni-verze postane v odločilnem momentu, ako ne še prej, tudi javno!

Po smrti kanonika Črneta. »Hrvat-ska« prinaša daljši dopis iz Trsta, iz katerega posnemljemo:

Kakor narod ljubi živega Flego (kano-nika) ter mu želi čim daljše in srečnejše življenje, tako mu je svet spomin pok. Črneta. Svet mu je oni iz onih istih razlo-gov, radi katerih ga Italijani napadajo. Tem divjakom niti smrt ni sveta. Narod naš pa spoštuje svoje mrtve, in spominja se jih pri-znavanjem in hvaležnostjo, ako so bili obdarjeni vrlinami ter zaslužni, kakor je bil Černe v resnici.

Sedaj sti prazni dve mesti kanonikov v našem kapitlju. Koga doleti čast, da zasede ti stolci? Italijani bi hoteli dvojico politič-nih kanonikov, dva irredentista. Mi pa ho-čemo dva dobra svečenika, ki bosta, brez politiške primesi, s krščansko ljubeznijo objemala ves narod škofje in ki bosta hotela pravico za nas istotako kakor za Italijane. Škof se je posrečalo dosedaj vesti se tako, da ga ni nikdo hvalil. Sedaj pa je prilika, da pokaže svojo barvo. Tako Italijani kakor Slovenci čakajo napeto na njegovo odločitev. Slovenci zahtevajo od njega, da kapitelj bodi kapitelj; Italijani zahtevajo, da kapitelj bo-li irredentistična trgovina. **Kako hoče škof?**

Mali doprsni kipeci slovenskih lite-ratorov. Trgovca s papirjem gosp. Jernej Ba-hovec v Ljubljani je dal izgotoviti mše doprsne kipec Vodnika, Slomškega, Prešerna, Simon Jenka, Jurčiča in Gregorčiča. Kipeci so kaj lepo izvršeni in je s tem g. Bahovec zadostil že davni želji. Naj bi jih Slovenci obilno naročevali za kras svojih domov. Cena posamičnim je 1 K 80 st.

Novo poštno nakaznice pridejo z no-vim letom v promet. Tudi poštno spremašice spremene sedanjo obliko. Stare nakaznice in spremnice se lahko še rabijo ali pa do 31. dec. zamene za nove.

Zima. Nevreme teh dni dospelo je več-raj — tako vsaj upamo — do svojega vr-hunca. Burji in mrazu pridružil se je večeraj popoldne še sneg pomešan z dežjem, kar je povzročilo, da so bile v kratkem času vse ceste pokrite z ledom. Vsled ledu in burje je bilo skoraj nemogoče hoditi po ulicah in neštevilno je oseb padalo, katere so ali spod-rsnile ali jih je pa burja vrgla na tla. Kon-jem so morali oviti kopita s cunjami, ker sicer niso mogli naprej, mnogo noloženih voz pa so morali vzniki kar na mestu pustiti in izpreči, ker niso mogli konji nika-kor vleči naprej. Tudi promet tramvaja je bil proti večeru ustavljen.

Zdravniško pomoč so vsled nevremana potrebovali: 84 letna Marija Cogler, katera je, čakaje tramvaj v hišici na kolodvorskem trgu, skoraj zmrznila; 74 letni voznik Lovro Podboj, katerega je burja vrgla z voza, zlomil si je klučnico; 58 letni Konrad Demarčič, kateri je padel na tla in se pobil nad levim očesom. Radi manjših poškodo-vanj se je še več drugih oseb zateklo na zdravniško postajo. Morje je še vedno ne-mirno. Danes popoldne je burja nekoliko polegla in tudi mraz ni več tako hud.

Varujte otroke! Sedemletna Marija Lukač, hčerka zakonskih Lukač iz Ročola

št. 246, igrala se je večeraj na domačem og-njišču. O tem se je približala preveč ognju, na kar je bila hkratu vsa nje obleka v pla-menu. Na nje obupno upitje so prihitali so-sedje in pogasili ogenj. Deklica pa je bila že vsa možno opečena in so jo morali — potem, ko jej je došli zdravnik podelil prvo pomoč — odvesti v bolnišnico. In še jedenkrat: starši čuvajte otroke!

»Brivec«. Poleg »Brivnice za Trst in okolico« in lepih slik, prinaša današnji »Bri-vecc« vse polno vezabavne vsebine.

Gledališka družba Gavrilović. Kakor smo že naznanili v večerajšnjem listu, do-pela je v naše mesto gledališka družba pod vod-stvom gospoda Gavrilovića. G. Gavrilović je naš star znanec. Ko je bil zadujč v našem mestu, imeli smo priliko diviti se njegovim junakom, od katerih nam so nekateri (n. pr. Grga v »Graničarihe«) pustili globok utis. Zadnjikrat je gosp. Gavrilović igral večinoma v prostorih »Slovsanske Čitalnice« v družbi svoje soproge in še jedne igralke. Sedaj pa se je povrnil med nas z močno gledališko družbo 18 oseb, katera si je znala, kakor poroča »Naša Sloga« pridobiti simpatije vseh prijateljev drame in si jih pridobi gotovo tudi med nami. Tudi mi hočemo obiskovati njegove predstave, da tudi takrat odnese seboj dober utis o zanimanju tržaških Slo-vanov za lepo umetnost. Torej: srečao in z vspehom!

Repertoire za ta teden je določen tako-le: Danes (četrtak) v »Slovsanski Čitalnici« (ob 8. uri zvečer): »Ciganski svatovi«. Jutri (petek) v »Narodnem domu« v Barkovljah (ob 4. uri pop.) »Škocica«. V soboto v »Slo-vanski Čitalnici« (ob 8. uri zvečer) veselo-igra »Nit' zna tko je komu muž, nit' sin«. Barcarola.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplozar ob 7. uri zjutraj 6° 2 ob 2. uri popoldne 0,5 C. — Tlakomr ob 7. uri zjutraj 763,5 — Danes plim ob 1.16 predp. in ob 11.31 pop.; oseka ob 6.14 predpoldne in ob 6.1 popoldne.

Dražbe promičnin. V soboto, dne 22. nov. ob 10. uri predpoldne se bodo vaele dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civ-ilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica del Toro 2, omara; ulica Nuova 9, hišna oprava; ulica della Pesa 2, ogledalo in ura; Vrdela 506, hišna oprava; ulica Acquedotto 37, glasovir; Kolonja 175, konj; ulica dei Forni 7 in ulica Poste, hišna oprava in oprema za tapecerijsko blago.

Društvene vesti.

»Divji lovec«. V nedeljo dne 23. t. m. se bo predstavljala v gledališču »Armo-nia«, kakor že večkrat naznanjeno, Finžgar-jeva narodna igra v štirih dejanjih »Divji lovec«. Kakor že omenjeno v sobotni »Eli-nosti«, se ta predstava pričakuje z največo napetostjo od strani občinstva, a ne samo radi igre, temveč tudi radi izvajanja. Dobro je iztaknil pisec onih vrstic težko nalogo, katero si je s to uprizoritvijo postavilo »Dramatično društvo«. Tu se tehnika drame, oziroma gle-diščne inecenacije bori s tehniko odnosnih igrstev.

Naloga je torej težka, težka za igralce, težka za režiserja, ali še težja za ocenjevalca. Na kako stališče naj se postavi kritik v tem slučaju? Na stališče umetniške ekskluzivnosti, odnosno objektivnosti v najožjem smislu? Ali na princip komparacije — z ozirom na moči? Mislim — na prvo. »Dramatično društvo« ni več samo golo kolektivno ime, ki ima — največ formalno — držati skupaj nekoliko prijateljev Talije, in katero ima od slučaja do slučaja, torej izredno prirejati kako pred-stavo. »Dramatično društvo« je danes stalna korporacija, ki naj služi umetnosti in ima redno — če tudi sedaj še v nedoločeni obrobki — prirejati dramske predstave. Ono je konstantno, — tudi kritika mora torej konstantno delovati z njim, da ga spremlja v njegovem sukcesivnem razvijanju in da ga črta v prav-em svitu. Samo po tem potu — potom ob-jeektivnosti v oceai nam vspeh ne ostane da-leč. Seveda se bo morala tudi o tej priliki ocena obzirati na razne okolnosti. Jedino po tej poti more stopiti v življenje Herderjev rek: dicitate moniti.

Barcarola.

Pogrebno društvo Jožef Arimatej v Lonjerju imelo bo jutri dne 21. t. m. ob 9. uri predpoldne svoj občni zbor v prostorih konzumnega društva v Lonjerju. Na dnevnem redu je sprememba pravil.

O d b o r.

Pevsko društvo »Kolo« ima jutri, dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne pevsko vajo (mešan zbor).

Plesni odsek »Trg. izobraževalnega društva« naznanja udeležencem plesnih vaj in zabav, da jutri, v petek, ne bo vaj.

Pomočniki v trgovinah z jestvinami pa so vabjeni na prijateljski sestanek jutri ob 4. uri popoldne v istih prostorih.

Pogrebno društvo v Vrdeli pri sv. Ivanu vabi k sv. maši, katere bo jutri v petek, dne 21. novembra ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi pri sv. Ivanu in na XXXIV. redni občni zbor, kateri bo istega dne ob 10. uri zjutraj v društvenih prostorih na Vrdeli št. 794.

Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalca računov. 5. Posamični predlogi. 6. Volitev novega odbora.

Na obilno udeležbo uljudno vabi
o d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

Homatije v županiji Dekani. — Iz Čraikala smo prejeli:

Po dolgem nerazumljivem zatezanju je e. kr. oblast — v zmislu zistema, ki je že veljaven na Primorskem — razveljavila občinske volitve v Dekanih, ki so se bile izvršile dne 4. junija t. l. Dolgih 5 mesecev je trebala, da je vlada našla dlako v jajcu. Dlaka v jajcu pa je ta, da je bil eden udov volilne komisije, ki je bil imenovan z drugimi vred po e. kr. vladi (to je: od gospoda e. kr. komisarja Gasserja), pred leti kaznovan. Ali tu treba povdariti, da sta sedanji upravitelj in gospod Josip Piciga pred volitvijo opozorila nato gosp. komisarja!!

Namestništvo je bilo poverilo izvršenje volitev zgoraj omenjenemu komisarju Gasserju. Naloga tega gospoda je bila torej, skrbeti za to, da so volitve pravilno in zakonito izvrše.

Sedaj vprašamo: kaj so zskrivili izvoljeni? Mari so oni imenovali ude volilne komisije? Ali je morda dotični od komisije vodil ves volilni aparat? Ne, ves volilni akt je vodil gospod e. kr. komisar Gasser sam! Kdo je torej kriv na razlogu, radi katerega so volitve razveljavljene?

Niso se zastonj bahali privrženci bivšega župana, da oni imajo pomoč od mogočne strani. Če ne zmagajo — so govorili — pa napravijo rekurz proti volitvi. In volitev da bo gotovo razveljavljena, ker oni da imajo prijateljev v Kopru!!

Kolikor žujemo, je bilo v rekurzu 21 točkov. Ena teh je bila ta, da so v I. razredu trije sinovi volili za svoje očete. A volili so za stranko bivšega župana, za stranko, ki je uročila rekurz!! Vlada je rada prezrla vse to, ker s tistimi glascvi je njena stranka pridobila 5 mož v občinski zastop. Da se je na naši strani ali nam v prilog zgodilo kaj takega, gotovo bi bili dotičniki kaznovani. Njim pa se ni zgodilo nič žalega. Na ta način ne pridejo nikdar do zakonitih volitev. Torej ponavljamo: vlada sama je zakrivila, da se volitve razveljavljene, ne pa volilci izvoljenih odbornikov!

Ali stvar ni važna in žalostna le za hip, oziroma na volitve, za ta konkretni slučaj, marveč usodna za vso bodočnost. Ako ostane pri tej praksi, potem ostanje tudi odprta vrata vsaki zlobi, vsaki samovoljnosti vsake volilne komisije... Istej ne treba družega, nego da namenoma ali sama napravi, ali pa da svojim pristašem molče dovoli nekoliko formalnih pogreškov, oziroma nezakonitosti, pak je nje stranka na dobrem, pak je le-ta zavarošana za slučaj, da na volitvah zmaga nasprotna stranka! Ali krvava ironija je vendar, ako se stranka pritožuje zoper volitve radi pogreškov, ki jih je sama storila in ako potem državna oblast z uničenjem volitev legitimira tako zavratanost! To je gorostasno. Po takem so stranki, ki je v opoziciji proti dosedanji gospodovalni stranki, katere poslednja ima tudi (seveda) volilno komisijo v svojih rokah in še vladnega komisarja na svoji strani — sploh in že v naprej odvzete vse uade, pa naj ima še toliko volilcev na svoji strani! Ali z drugimi besedami: pojm »volitev« naj le izbrisamo iz našega javnega življenja! Potem pa bo že najpametneje, naj se kar prepusti dosedanjemu županu, da si imenuje člene bodočega občinskega zastopa in dotični g. e. kr. okrajni glavar

naj njegovi — modrosti lepo podeli svoj blagoslov.

Samo tega ne bomo smeli več govoriti, da živimo v svobodni, ustavni, pravni in moderni državi.

To je zopet vprašanje velike, načelne važnosti, kateri naj naš istrski državni poslanec obrne vso pažnjo, ker sicer bomo izročeni vsaki smovolji na milost in nemilost! (No, ta dolžnost ne veže samo gospoda istrskega poslanca, ampak vso novokrščeno »Slovensko zvezo«. Op. ured.)

Jutri bo sledilo še nekoliko na adresu volilcev dekanske občine.

× **Mož z žuljavo roko — odlikovan.** Iz Pulja nam pišejo: Gradbeni nadzornik pri oblatih e. in kr. vojne mornarice v Pulju, gosp. Josip Zlobec, je šel te dni v pokoj. G. Zlobec je Kraševac in je služil v vojni mornarici celih 40 let. Od prostega delalca se je dokopal do mesta, ki je zvezano z velikim zaupanjem od strani viših. In Zlobec je vsakdar sijajno opravil to zaupanje se svoje vestnostjo, nastanjenostjo in zvestobo. Da je temu res tako, pričra okolnost, da so vrlemu možu povodom njegovega umirovljenja pripeli na poštna slovenska preta od cesarja podeljeni mu srebrni križec za zasluge s krono.

Gosp. Zlobec je lahko ponosen na to odlikovanje posebno zato, ker je res zaslužen v polni meri. A mi, rojaki njegovi, mu čestitamo od srca.

× **Dolga je pot do pravice...** Celih 40 let je trajalo, dokler se je izvršila poslednja volja — ki bi morala biti sveta — po nekem Mihi Jakomini, rodom iz Polhovega Gradca pri Vrhniki na Kranjskem in bivšem oskrbniku nekdanje graščine v Podgradu (Istra). Le-ta je namreč umrl l. 1863. in je v svoji oporoki volil med drugim tudi 600 glid. podložnikom navedene graščine. — Ta denar naj jim gg. duhovniki razdele po razmerju zemljiše, službujočih tej graščini. Ker se ta svota ni razdelila, vložilo jo je sodišče v neki tržaški hranilnici. Predlansko leto pa je bilo razglašeno, da taista še vedno obstoji v svoti, narasli z obrestmi vred na 3020 kron 94 stot. Dotičniki, ki menijo, da jim pristojna pravica do tega volila, naj se torej zglase v dolžnem roku, drugače to volilo pripade na korist fiskusa. Na to so meseca decembra 1900. vsi duhovniki in županje onih vasi, ki so spadale pod podgrajsko graščino, vložili na sodišče predlog, naj se ta svota izplača za to pooblaščenemu veleč. g. Antonu Rogachu, dekanu v Hrušici, kateri naj jo uporabi po svojem najboljšem prepričanju, izlasti za zboljšanje cest, za plačilo zemljišnega davka itd. V sled pritožbe e. k. finančne prokurature je najvišji sodni dvor na Dunaju končno razsodil v tem zmislu, kakor se glasi zgoraj navedeni predlog duhovščine in županov! To je, naj se volilo razdeli med vse one, ki se lahko izkažejo kakor podložniki bivše graščine podgrajske! Ako pa bi to ne bilo mogoče, naj se uporabi isto v poplačilo zapadlih zemljišnih davkov vasi, ki so pripadale nekdanji graščini.

Vesti iz Kranjske.

* **Fijakarski voz brez — fijakarja.** V ljub. listih čitamo o nastopni mični dogodbici:

Predminolo noč se je neki gospod vozil po ljubljanskih ulicah v fijakarskem vozu. Ko je voz zavil v Wolfovo ulico, je gospod stegnil glavo skozi okno. Začel je kričati na fijakarja, kam da ga neki vozi, in zahteval je, od fijakarja, naj ustavi. Nič odgovora... konj pa je lepo torkljal dalje. V tem hipu je prišel mimo neki čestnik, ki je ustavil voz. Sedaj še le je gospod opazil v svojo nemalo začudenje, da na »kozlu« ni nikogar! Potem pa so pogodili, da je fijakar, ker je bil nekoliko »okrogel«, že v neki drugi ulici padel s »kozla«. Gospod je lepo obrnil voz in ga odvel na policijo, sam pa je šel peš domov. Konj in voz sta ostala v varstvu pol. oblasti, ker ponesrečenega fijakarja niso našli.

* **Tat v vrhniški cerkvi.** Dne 10. t. m. utihotopil se je tat v farno cerkev na Vrhniki in je ulomil v pušico in je odnesel nekaj drobiža. Tat je bil okoli 28 let star, poletno oblečen in je imel rujavo brado in brke. Videli so ga poprej sedeti v klopi v cerkvi.

* **Židje so se stekli.** Včeraj zjutraj so se v gostilni na Cesarja Jožefa trgu v Ljubljani pri zajutru sprli in stekli židovski

kramarji, ki prodajajo svojo kramo na trgu. Sprli so se zaradi konkurence in psovali drug drugega. Končno je neki Žid »pograbil« sklede za kavo in jo vrgele v drugega; sedaj se je začelo bombardiranje s kavinimi skledicami, s podstavki, s kupicami itd., dokler ni Žid, ki je prepil provzročil, zbežal iz gostilne. Z glasnim upitjem, da ga hočejo umoriti, je pridrl na trg in klical policaja na pomoč, ki je tudi prišel in židovske pretepače zajel in jih odvel na policijo, kjer so bili vsi obsojeni.

Po »Slov. Nar.«

Vesti iz Štajerske.

— **Nemška kultura!** Od roke, ki je sicer nepoznana, o kateri pa je že po pisavi sklepati, da služi inteligentnemu človeku, je dobil gospod državni poslanec Žičkar pismo, pisano naravnost v kanibalčni nemščini. V slovenskem prevodu slove to pismo, v kolikor je sploh možno prevajati take nemške surovosti:

»Vi slovenski pes! Vam je potreba, da se v parlamentu razgrevate o Jugoslovanih, ker tam doli ni slovenskih napisov na železnicah. Ti ušivec od enega popa, ti delaš tu na Dunaju le nečast našim rojakom s Spodnje Štajerske. Ti prokleti »vindiški« izdajca, ali ne veš, da mi Štajerci poznamo le en nemški jezik in nobenega družega; ti grdi vindiški pes, zapomni si, da vsa Štajarska pripoznava le en nemški jezik in ne pripoznava nikakega slovenskega. Vsak poslanec, ki nas bo izdajal, da smo Slovani na Spodnjem Štajerskem in ne Nemei, dobi tako pismo.

Zapomni si ti vindiška opica... (tu nismo mogli prevesti) »mit dein Aff's Typus Adijo Landtmann Minister«.

Tako nam sveti nemška kultura! Tako pišejo ljudje superijornega plemena! Mi inferijorni Slovencei bi se sramovali takih pisem.

— **Mater ubil.** Mariborski porotniki so obsodili 30-letnega delavca J. Vračko iz Kunave, ki je ubil v prepiru svojo lastno mater, v 8 letno ječo.

Razne vesti.

Spomen-dan. Včeraj, na imendan blagopokojne cesarice, je minolo 35 let, odkar so bile v kaznilnicah odpravljene verige. Obsojenci na težke ječe so dobivali vsi dvostruko železje na noge. Olajšave so se dovoljevale le takim, ki so bili po uklenjenju ovirani na njih delu. Na posebno zdravniško spričevalo so dobivali le po en okov na nogo s kratko verigo. Upokojeni kaznilnični učitelj Vaclav Čadek pravi, da to neprestano rožljanje z verigami po noči in po dnevu je napravljalo grozen utis. In to rožljanje se je ponavljalo povsodi: na delu, o počitku, na molitvi.

Verige so bile odpravljene leta 1867. Bilo je dne 19. novembra tega leta. V kaznilnici, kjer je služil Čadek, je bila dne 19. novembra 1867. ob 9 uri zjutraj slovenska služba božja ob navzočnosti usmiljenih sester, ki so tedaj upravljale zavod, uradnikov drž. in kazencev pravdaštva. Po dovršeni službi je državni pravdaik prečital cesarsko milostno pismo, s katerim se je odpravila kazen železja in se ista uporabljala le za huđe disciplinarne pregreške. In to seveda le začasno. Za hip je navstala smrtna tišina v posvečenem kraju, ali potem je zaorilo od splošnega veselja. Ko so bili kaznenci odpuščeni iz cerkve ter so bili odvedeni v njih oddelke, in ko so jim odvzeli železja ter jih odveli na dvorišča v okrepčanje, zaorilo je po vsej hiši radostnih vsklicev.

Tifuz na Sušaku. Na Sušaku razsaja tifuz. Včeraj so bili zopet prijavljeni 4 novi slučajji.

Slučaji blaznosti. Predminolo noč o polunoci so na cesarskem dvoru na Dunaju prijeli nekega umnobočnega človeka, ki je zahteval, naj ga sprovedejo k cesarju. Reče se je skliceval namreč na to, da je sin Rudolfa Habsburškega. Blaznenc je imel pri sebi revolver in pa »čurobno palico«, popisano s samimi modrimi reki.

Nesrečnež je neki trgovec iz Schleswig-Holsteina.

Neki dunsjski psihijater je nedavno temu spisal članek o nekem spornem vprašanju o nervoznosti. Predvčerajjim pa je prišel k njeanu neki nenormalen človek, ki je zahteval od zdravnika, naj pripozna avtorstvo članka, ter mu je grozil na življenju. Blaznenc so izročili psihijatrični kliniki.

Komfort v ogrski zbornici. Med drugimi udobnostmi, ki jih imajo ogrski poslanci v ogrski zbornici, je tudi ta, da imajo na raz-

polago brivniški salon. Peštanske novine se nadejajo, da bo skoro uvedena tudi kopelj. Neki list meni zlobno, da je tak salon celo najpotrebnejši v parlamentu. Kajti mnogokrat si gospodje poslanci za blagor svojih volilcev tudi skakajo v lase, a frizerju je naloga, da jim zopet uredi lase dostojno za parlament. V takih burnih slučajih ne more škoditi tudi — mrzla kopelj. Trebalo bi še etablirati zdravilišče za zobe, usta in — jezik.

Loterijske številke, izžrebane dne 19. novembra:

Lvov	6	25	63	9	62
Praga	77	89	6	80	30

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 20. (B.) Zbornica poslancev. — Mej došlimi spisi je interpelacija poslanca dr. Ferrija in tovarišev do ministra železnice radi imena kočani postaji južno dalmatinske železniške proge Glavska Boka Kotorska. Minister za nauk je odgovoril na interpelacijo poslanca Spinčeca in tovarišev radi imenovanja učiteljev na italijanski ljudski šoli v Opatiji ter na interpelacijo poslanca dra. Conci in tovarišev radi postopanja šolskih oblasti nasproti italijanskemu prebivalstvu v Vadena.

V svojem odgovoru na interpelacijo posl. Bergerja in tov. radi poverjenj Jali-neka pri Ländlerbanki, je povdarjal finančni minister, da državna uprava stoji na istem stalšču, kakor interpelacija in da tu ne gre le za notranje stvari dotičnega zavoda, ampak za javni interes. Vlada da po svoji dolžnosti obrača pažnjo takim poverjenjem. Minister se je skliceval tudi na svoj poziv, ki ga je doposlal Ländlerbanki.

Imenovanje v gozdarski stroki.
DUNAJ 20. (B.) Ministerstvo za poljedelstvo je imenovalo računskega svetnika Ivana Pirjevca višjim račun. višim svetnikom na gozdnem in domenskem ravnateljstvu v Gorici.

Nesreča na železnici.

MONAKOVO 20. (B.) Brzovlak B21, ki odhaja iz Monakovega ob 6:20 uri, je na postaji Schwarzenfeld trčil na prihajajoči vlak 2411. Ea zavirač in en voznik čuvaj sta bila ubita. Od potnikov, med katerimi je bilo tudi več bavarških poslancev, ki so s vozilom v Brolin, ni bil nobeden poškodovan.

Umorstvo nemških mornarjev na Grškem.

ATENE 20. (B.) Mornar Köhler je priznal, da je on morilec ter je natančno opisal čin umorstva, katerega je izvršil, da si prisvoji denar.

Deželni šolski svet goriški.

DUNAJ 20. (B.) »Wr. Zig.« objavlja: Njeg. vel. cesar je imenoval prošta v Gorici, Alojzija Faidutti, členom dež. šolskega sveta za Gorico in Gradiško za čas sedanje funkcijske dobe.

Čitateljem. Radi jutrnjega praznika »Mater« b-že od zdravja« izide prihodnja številka »Elinosti« v soboto popoldne ob navadni uri.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Tessa, vogal	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslojpe) in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, srecal in slik. Iz-
vršnje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČERKI ZASTONJE IN FRANKO
Predmeti postavio se na par obrod
a il železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Iščem koncipijenta

Pogoji ugodni.
Dr. Ivan Sustersič
advokat v Ljubljani.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer *dalmatinsko vino po 32 nvč., istrski refošk po 36 nvč., belo vipavsko po 40 nvč.*

Kuhinja bo vedno preskrbljena z dobri jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in kouserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

Prodajalnica ur

F. Haslinger

zapis žen izvedence in urar e. kr. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)

nasproti št. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v katerikoli množini in katerikoli vrsti, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

Mihael Zeppar

v Trstu ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majlike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnostne in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Banskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečij iz železa ali udelanih z majoliko. Izvršena po meri in nizkih cenah.

Tomazeva žlindra

je na prodaj pri tvrdki

HUBER & C. O

v Trstu, Via Madonnina

(blizu bivšega parnega mlina)

kakor tudi v *Bojuncu* v „Vili Huber“.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

Paglianova pijača

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo. *Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.*

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdko

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco št. 4.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priloga svojim cenjenim rojakom svoje najbolje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v mislu gesla: *Svoji k svojim!*

Odlikovana 1894.

1891.

Odlikovana 1894.

Odlikovana 1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tpeparji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tu ti melbiranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka odkladkov (remeša), strugarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarskih potrebščin.

Vsaka kletvenec izključna, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljeno peč, ter se tvrdka drži gesla: *Solidnost in točnost v postrežbi.*

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brojavi: *Doljak — Solkan.*

Pekarna in trgovina jestvin.

Podpisani ima čest naznaniti slavnemu slovenskemu občinstvu, da ima svojo pekarno in sladničarno v ulici Giulia št. 22. V isti se prodajo najrazličnejših vrst kruha in sladnič. Posebno pa priporoča biskote na korist družbi sv. Cirila in Metoda (zoboj se 100 komadi 3 K 60 st. Ako se vrne zaboj, vrne isti 60 stot. stranki).

Slovinci naj zahtevajo povsod le te biskote!

Dalje javljam, da sem odprl pri sv. Ivanu, nasproti novega Narodnega doma, prodajalnice jestvin, preskrbljeno z vsem, kar spada v to vrsto trgovine. Blago je najboljše vrst in po zmernih cenah. Ta trgovina nosi samo — slovenski napis. Torej svoji k svojim!

Z vsem spoštovanjem

Svetko Hanibal Škeri, trgovce.

Išče se moža,

ki bi stalno spremlja ki bi stalno spremlja na sprehode starega gospoda. Maslov pove uredništvo našega lista.

Pekarna in slasličarna Antona Peternel

v ulici Solitario št. 25.

Podpisani priporoča svojo pekarno in slasličarno, v kateri se dobiva trikrat na dan svež kruh in slaslične vsake vrste. Prodaja tudi: vsakovrstne moke iz grških mlinov po najnižjih cenah, in pristni najfinejši refošk v steklenicah.

Sprejema se tudi domač kruh v pecivo.

Udani

A. Peternel.

Assicurazioni generali V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne

31. decembra 1893. glid. 58.071.673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih 30.541.700-64

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. 169.929.625-03

Plačana povračila: a) v letu 1894. 9.737.614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292.401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu in uradu društva Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

Krasen slovenski skladni koledar

za trgovine, obrte, urade, pisarne, šole in posameznike je izšel v moderni in elegantni obliki v založništvu tvrdke

Ivana Bonača v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni vezavi zelo nizka, samo 70 vin., s pošto 20 vin. več.

Prekupei dobe velik rabat in se na zahtevo dopošlje cenik.

Trgovci porabijo istega lahko kot lepo novoletno darilo in se brezplačno vtisne njih firma.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno. —

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti mitemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

FILIJALKA

BANKE UNION V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2% proti 5 dnevni odpovedi
- 2 1/2% " 12 " "
- 3% " 4 mesečni " "
- 3 1/2% " 8 " "
- 3 3/4% " 1 letni " "

Napoleone:

po 2% proti 20 dnevni odpovedi
- 2 1/2% " 40 " "
- 3% " 3 mesečni " "
- 3 1/2% " 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od e oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 1/2% do vsakega zneska izplačuje se do 20.000 glid. a cheque; za več znesk treba avizo pred opoldnansko borzo. Potrdila se dajijo v posebni uložni knjižici.

c) Zaročena se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si boli uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone prot. imerni proviziji.